

HAJDUFÖLD

KIÖPÍTÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónap . . . 50 K Fele évre . . . 220 K
 Három hónap . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Főelőszerkesztő: Dr. Kondassy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A Független Polgári Párt alakuló ülése

Debrecen magyarságának legjobbjai, legnagyobb részét protestánsok, régen érezték a szükségét annak, hogy azokat az értékes elemeket, amelyek egy párt keretében sem tudtak elhelyezkedni, tömörítsék s erejüket egyesítsék. Nem szélsőséges politikát óhajtanak folytatni, hanem a magyarság szempontjából értékes minden erőt összefogni, hogy el tudják a magyar fajnak nemzeti és keresztyén vallásos alapon való megújítását. A helyi munkájuk a zsidó-szabadkőműves elemektől és eszméktől szaturált városi közélet megtisztítását.

Pünkösd hétfőjén tartotta meg a *Független Polgári Párt* alakuló ülését a Bika dísztermében. Polgári társadalmunk színe-java lelkesedéssel csatlakozott a mozgalomhoz és hiszszük, hogy a kiesény tábor programjával napról-napra nagyobb tömegeket fog maga köré vonzani, úgy, hogy a közelgő választásokra döntő tényezővé válik.

Az alakuló közgyűlésről az alábbi tudósításban számolunk be:

Dr. Terve Tamás nyitotta meg a gyűlést és mutatott rá beszédében azokra az okokra, melyek egy központtól független pártalakulást tettek szükségessé. Az októberi forradalom a nemzetiség álarca indult meg, de később kibújt a vörös szín és a börtönök sápadékának martaléka lett az ország. Nem lehet letagadni, hogy a Nemzeti Tanács együttment a nemzetrontó irányzattal. A Nemzeti Tanácsot pedig a függetlenségi és 48-as párt alakította meg ugyanazzal a szocialdemokrata párttal együtt, amelynek minapi gyűlésén Bokányi éltették és forradalmi dalokat énekeltek. A most létrejött liberális blokkban is ott találjuk a függetlenségi pártot, amely nem tud különbséget tenni a 48-as és a szocialista eszmények között. Nekünk azonban meg kell maradnunk a 48-as törvények alapján és nem haladhatunk együtt azokkal, akik romlásba döntötték az országot; azokkal, akik távol állnak attól, hogy politikájuk alapja a keresztyénség gondolata legyen. Helyi okok is szólnak az alakulás mellett, mert a közigazgatásban oly irányok érvényesülnek, melyek nem alkalmasak arra, hogy a város fejlődését biztosítsák. Csak így történhetett meg, hogy oly embereket választottak be fontos bizottságokba, kiknek politikai joguk fel van függesztve. Egyéni érdekhajhászás és szervezetlenség uralkodik a közigazgatásban, csak egy dologban van rendszer: az adósságinálásban és az adóemelésben. Szervezkedni kell tehát a polgárságnak először itt helyben, de nem mondunk le arról, hogy később a megyében és távolabbi körökben is meg ne indítsuk a mozgalmat s ebben minden keresztyén és nemzeti alapon álló párttal karöltve kívánunk dolgozni.

A tetszéssel fogadott megnyitó után dr. Besenyei Lajos ismertette az új párt programját. Debrecen az ország szíve volt, ma azonban itt a végeken kéznek kell lennünk, amely dolgozik, de szükség esetén ökolnek is, ha sujtani kell. A város polgárságának többsége tudja, hogy az utóbbi években mar régi hivatásának sem felelt meg a vezetőség miatt a város, aki pedig ma szem elől téveszti azt, hogy végvár lettünk: méltatlanná válik Debrecen hagyományaihoz. Ez a különleges helyzet teszi érthetővé az önálló pártalakítást, mert igaz, hogy nagyjában a fővárosnak kell irányítani az országot, de a járószalag után való kritikátlan menés kész veszedelem a nemzetre. Közeli szomorú példák mutatják ezt.

Az országos politikai pártok helyzete is zavaros lett az utóbbi hónapokban, az egységes kormányzópártot nem tudták létre hozni, mert sem a kisgazdapárt, sem a keresztyén nemzeti egyesülés pártja nem ment az egyoldalú párt-szempontoktól. Mi úgy érezzük, hogy egy középpárra van szükség, az osztály és felekezeti türelmetlenség teljes kiküszöbölése és az erők egyesítése az eszményünk, ami itt Debrecenben különösen fontos. De városunk közéletében a vezető szerepet mindenkor a *kövvinizmusnak kívánjuk biztosítani*, anélkül, hogy a többi keresztyén felekezetek jogait a legkevésbé is megsértenők. Ez történelmi érték, hagyományos biztosíték itt.

Polgári pártnak nevezzük magunkat, mert a polgár és munkás elkülönítését egy leüint korszak hazug szólásának minősítjük. Minden polgár munkás, ha dolgozik és minden munkás polgár, ha szereti a maga hazáját. — Ezért *kívánjuk a hazafias munkássággal való együttműködést és a munkásság jóléti szükségletének rendezését is.*

Függetlennek is mondjuk pártunkat, mert évszázadok küzdelmei alatt a függetlenségre való törekvés annyira beidegződött öseinkbe, hogy ez a tulajdonság a tiszta, igaz magyar népléleknek egyik lényeges, valóságos átöröklött jellemvonása lett. Programunk sarkalatos pontja, hogy függetlenek kívánunk lenni mindenkitől és épen ezért követeljük a független nemzeti királyságot.

De aktuálisnak nem tartjuk a királykérdést, nem vagyunk sem legitimisták, sem szabad királyválasztók. Aki azonban viselni fogja Szt. István koronáját, legyen az bárki is, ne legyen és ne lehessen az más, *csak magyar király.*

Függetlenségünket kívánjuk biztosítani az általános védkötelezettségen felépülő *önálló nemzeti hadsereggel*. — A hadsereg egy állam életében az erő, erő nélkül pedig nincs élet. Legyen önálló hadseregünk, melynek tagjait a nemzeti érzés hevítse és legyen fokozottabb védkötelezettség. Amíg Csonkamagyarország lesz, legyen itt kivétel nélkül katona mindenki, mert másképp nincs újjászületés eltemetésünkéből.

Eszményi biztosítékunk pedig a *keresztyén vallásérkölc*s. A mai keresztyén irányzat nem muló tünemény, hanem be fogja tölteni hivatását: hatni, alkotni, gyarapítani fog és vissza fogja juttatni a magyarságot azon jogokba, ahonnan bennünket a zsidóság céltudatos munkával kiszorított. Nem gyűlölködés az, ha azt akarjuk, hogy a keresztyén magyarság mindent megkapjon, amiért tíz századon át apáink vére folyt. Nemzetgyilkos politika volt az, amit a rágalmozók az elmúlt félszázad alatt a zsidósággal karöltve folytattak. Ha ezekben volna erkölcsi érzék, most bűnbánólag félreállnának s ez esetben indokolt volna velük szemben a megbocsátás politikája. De ez ma az ő maguktartása miatt lehetetlen.

A zsidópárti lapok és emberek liberálisoknak jelölik meg magukat, minket pedig reakciósoknak, klerikálisoknak. Én állítom, hogy mi vagyunk liberálisok a szó nemes értelmében és ők a reakciósok.

Ép ezért *kívánjuk a haladó szellemű alkotmányozói reformokat*. Az igazi liberalizmusban mindenki egyenlő jogokkal és kötelezettségekkel bír, de *ninket az utolsó félszázad alatt egy törpe kisebb és, egy ellenséges faj kiszípolozott és az ezeréves hazát a judeizmus*

Palesztinájává akarta tenni a liberalizmus örve alatt. Közülök kerültek ki vallásyalázók, nemzetárulók és a templombemocsolók. Így érthető, hogy mi a *keresztyén magyarság intézményes védelmét követeljük* több programpontunkban, ez irányzat uralomrajutását a politikában és a közoktatásban, a magyar nép kezébe való visszajuttatását a földnek, ipar és kereskedelem keresztyén alapokra fektetését és a háborús nyereségek megadóztatását. Kívánjuk Debrecen város anyagi, közgazdasági és közigazgatási ügyeinek rendezését és városi takarékpénztár felállítását is.

Városunk életében új rendszert, korszakot akarunk kezdeményezni. Nem politikai érvényesülési vágy, nem egyéni érdekhajhászás vezet bennünket, hanem városunk és hazánk jövője készlet a eszelekvésre.

A nagyhatású beszéd után *Piszkey Árpád* indítványára megválasztották a tisztikart. Elnök lett dr. *Tervey Tamás*, ügyvezető elnök dr. *Bessenyei Lajos*, alelnökök id. *Kertész Imre*, *Bisotika István* és *Ungváry József*, főtákar dr. *Jóna Kálmán*, főjegyző dr. *Medvezky Károly*, gazda és pénztárnok *Bakóczy Gábor*, ügyész dr. *Szűcs Géza*. Ezenkívül 32 tagu intéző bizottságot is alakítottak.

A gyűlést dr. *Mitrovics Gyula* beszéde zárta be, aki hangoztatta, hogy össze kell fogni minden magyarnak, hogy egy oly pártalakulást hozzunk létre, mely évtizedekre hivatalva van az ország sorsának intézésére. Építő munkánkban teljes *rosszhiszeműséggel* akarnak megakadályozni azok, akik *még a felkentséget szent állapotát is felhasználják, hogy a keresztyén egyesítő szeretet ellenében az igazság fátylóját hordozzák a puskaporos hordó körül* és ép a Tisza partjain lakó magyarságot akarják ebbe belesodorni. A magyar református ember nem lehet abban a helyzetben, hogy egy hazafias párttól elszakadjon csak azért, mert más felekezeti magyar testvérei is ott vannak és nem lehet, hogy a nemzetközi, a hazaárulók közé álljon. A magyar reformátusnak, minél inkább izgatja a politikai lelkiismeretlenség erre a bűnre, annál inkább kötelessége, hogy a keresztyén és nemzeti politikához csatlakozzék és dezavualja azokat, akik visszaélnék nevével.

Mi nem kívánunk csatlakozni egyik párt-hoz sem, bármennyire egyet is értünk azok nézeteivel. Tény, hogy a falu népe, a józan magyar gazdaközönység volt az, amely a forradalmaknak legkitartóbban ellenállott és csak vele lehet megakadályozni a destruktív mozgalmakat, de az is igaz, hogy a keresztyén nemzeti jelleg megóvásában a két nagy párt együtt járt el. Új iskolát akarunk teremteni, azt elérni, hogy a politikai pártok egymás mellett haladjanak összeforrvan a céltban, mely az integer Magyarországhoz vezet.

Beszédének befejező részében rámutatott a fejlődési lehetőségekre és a teendőkre is. Különösen kiemelte a nemzeti kultúra jelentőségét az irredenta mozgalom szempontjából. Meg kell találni a nemzeti egység titkát és szükséges, hogy legyen egy párt, mely azt a gondolatot valósítsa meg, hogy egy az összeségért, az összes az egyért és mi mindnyájan Nagymagyarorszáért dolgozzunk.

Nyugatmagyarország

Bécs, május 17. Az osztrák és magyar kormányok szándán, 18-án folytatják a nyugatmagyarországi kérdéstről a tárgyalásokat. Más hír szerint Mayr kancellár betegsége miatt csak hétfőn kezdődnek meg a tárgyalások Bécsben.

Apponyi és a Hajduság

A magyarság ősz vezérének méltó ünneplésére készül az ország. Egy félszázados molesztalan politikai múlt áll a magyar nemzet ma élő legnagyobb fiának a háta mögött, aki ez évben tölti be 75-ik életévét. Számtalanszor hallatta szavát Apponyi, amikor a magyar nemzet igazát kellett megvédelmezni. Az interparlamentáris kongresszusokon, a világsajtó hasábjain szállott sikra értünk s mindannyiszor dicsőséget és tisztességet szerzett a magyar névnek. Legutóbb vállalta a győzők előtt a nemzet védelmét és krisztusi türelemmel, csupán az igazság vértetében és ékesszólásának fegyverével igyekezett az elvakult gögőt és ellenséges bosszút és annak végzetes következményeit nemzetéről elhárítani. Vállalta a megaláztatást ő, akinek igazán semmi része nem volt az ellenségeskedés felidőzésében, vállalta nemzetéért, magyar fajáért...

A mostani nevezetes évfordulót törvényhatóságok, városok, községek, egyesületek megragadják, hogy nagyrabecsülésüket, tiszteletüket és ragaszkodó szeretetüket fejezzék ki iránta.

Nap mint nap érkezik a hire, hogy a magyar városok egymás után választják meg diszpolgárúknak. Legutóbb Győr város, majd Nyiregyháza adta meg neki azt a legnagyobb polgári kitüntetést, amit polgártársunknak nyújthatunk. Debrecen e havi közgyűlésén a város tanácsa fogja indítványozni, hogy Debrecen is válassza meg diszpolgárúknak.

Örömmel értesülünk róla, hogy Hajdúvármegyében mozgalom indult meg az iránt, hogy a megye minden egyes községe diszpolgárúinak sorába készül iktatni a nagy hazafiút. A sort *Vamospércs* meg is kezdte.

Önmagát tiszteli meg az a község, amelyik Apponyi ragyogó nevét írja be polgárai közé.

A nemzeti munkásmozgalom programja

Budapest, május 17. A keresztény-szocialista szakszervezetek képviselői pünköst első napján délelőtt a régi országház üléstermében tartották az évi országos kongresszusukat. — Mintegy 1000 delegátus előtt nyitotta meg Székely János volt államtitkár, a központi intéző-bizottság elnöke a kongresszust, melyen Hollandia, Svájc, Stájerország, Lengyelország és Ausztria ker. szocialistái is képviselve voltak. A gyűlés első szónoka Bernolák Nándor népjóléti miniszter volt, aki rámutatott arra, hogy a keresztény nemzeti munkásmozgalom programja az, hogy igazságot akarnak ebben az országban. A ker. szocialisták törekvéseiket nem forradalommal, a tüke hirtelen letörésével akarják megvalósítani, hanem lassu és céltudatos munkával. Ismertette a munkásbiztosító pénztárra vonatkozó javaslatát is, mely legközelebbi időben a nemzetgyűlés elé fog kerülni. A zsidókérdéssel foglalkozott ezután és leszögezte, hogy Magyarországon igenis van zsidókérdés, ezt azonban nem erőszakos uton, hanem organikusán kell megoldani.

Utána Serrareus József, a ker. szocialista nemzetközi szövetség titkára ismertette a kapitalizmus tultengését és kifejtette, hogy az ellene küzdő szociáldemokraták époly materialisták, mint maga a kapitalizmus. Beszédét Huszár Károly tolmácsolta.

Szabó József egy. képviselő terjesztette elő a határozati javaslatot, mely felszólítja a nemzetgyűlést, hogy lásson komolyan hozzá a szociálpolitikai reformok megvalósításához.

Hétfőn délelőtt terjesztette be Szabó József főtitkari jelentését, amelyben kiemelte, hogy a ker. szocialista munkásság hajlandó 8 óránál többet is dolgozni, ha azt a haza érdeke megkívánja. Utána Fröhwrth Mátyás beszélt a tanonekérdésről, délután pedig számos felszólalás hangzott még el.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök Igazságban :
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.*

Ellentétek Anglia és Franciaország között Felső-Szilézia az ütközőpont

London, május 17. Az alsóházban Lloyd George beszédet mondott, melyben hangsúlyozza, hogy Lengyelországnak nincs joga Felső-Sziléziára. Lengyelország nem maga vitta ki függetlenségét és ezért éppen neki kellene tiszteletben tartani a békeszerződés minden egyes részét. Az angol kormány semmi esetre sem fogja tűrni, hogy fajt accompli elé állítsák.

Ezzel a nyilatkozattal kapcsolatban Briand kijelenti, hogy a szövetségesek nem helyeslik Korfanty eljárását, de Lengyelország szempontjából ezt érthetőnek tartja. Közölte S pieha herceg lengyel külügyminiszterrel, hogy nem fogja tűrni a német csapatok betörését Felső-Sziléziába.

Az angol kormány ez ügyben jegyzéket intézett Franciaországhoz, melyben Lloyd George kifejti azt az óhajtát, hogy Brianddal találkozni kíván. Briand válaszejegyzékében hangsúlyozza, hogy addig nem találkozhat vele, míg érintkezésbe nem lép a francia parlamenti körökkel. Ennek ellenére úgy tudják, hogy a találkozás e hét folyamán meglesz Boulogneban. Angol félhivatalos jelentések megállapítják, hogy

Párisban félreértették Lloyd George kijelentéseit, mert Anglia is ellenzi, hogy a német csapatok bevonuljanak Felső-Sziléziába.

Briand Lloyd Georgehoz intézett válaszában kijelentette, hogy a francia megbízott egyáltalán nem bátorította a lengyel felkelőket arra, hogy fajt accomplit teremtsenek. Franciaország csak a szerződések végrehajtását követeli és egy esetleges német bevonulást a versaillesi béke megszegésének, tehát casus belli-nek tekintene. A francia sajtó általában támadja az angol kormányt.

Az angol és francia külügyminiszteriumok megállapodtak, hogy Boulogneban, vagy Lignyben találkozást készítenek elő, mely bevezetése lesz a legfelsőbb tanács egy mihamarabbi konferenciájának.

Az angol közvéleményt a legkinosabban lepte meg és szerfölött felháborította az a támadás, mely Lloyd Georgeot legutóbbi parlamenti beszéde alkalmából a francia sajtó részéről érte. Nyíltan hangoztatják, hogy ezek a kirohanások nemhogy eloszlatnák a régi félreértéseket, de még jobban elmégesítik a helyzetet.

A királypuces titkaiból

Budapest, május 17. Albrecht főherceg levelet intézett Tomcsányi igazságügyminiszterhez, melyben elmondja, hogy március 27-én Windischgrätz herceg meghívta lakására, ahol Beniczky és Szmrecsányi tartózkodtak, kik a király megérkezéséről beszélgettek. Közben Beniczky elmondta, hogy az előző napon éjjelkor telefonon felhívta Lingauer Albint, hogy addig ne engedjék el a királyt, míg ő és Szmrecsányi oda nem érkeznek.

Ugyanekkor Szmrecsányi kijelentette, hogy nem marad más hátra, mint proklamációt kibocsátani, a katonaságot Károlyra felesketni és a kormányzást átvenni.

Erre a főherceg megjegyezte, hogy ez puces volna, mire Szmrecsányi mély hallgatással felelt.

Hirdetmény

Református egyházunk választóinak névjegyzéke elkészült s az egyházi hivatalban (Egyház-tér 17. szám) közszemlére kitétetett, ahol is azt folyó évi május hó 15-ik napjától kezdve május hó 29-ik napjáig bezárólag, a hivatalos órák alatt, délelőtt 8 órától 1 óráig minden egyháztag megtekintheti és felszólalását az egyházi törvények értelmében egyazon határidőn belül, ugyancsak az egyházi hivatalban, a presbyteriumhoz címezve, beadhatja.

Debrecen, 1921 május hó 11.

A debreceni református egyház Elnöksége:

Márk Endre
h. főgondnok.

Dr Baltazár Dezső
püspök, lelkészelnök.

A debreceni piaristák kétszázéves jubileuma

Debrecen, az iskolák városa, a Tiszántul kulturközpontja, pár hét múlva országos jelentőségű ünnepet ül. A hazafias piarista tanárend tartja meg itteni működésének kétszázéves jubileumát, amelyet megértő szeretettel kell impozánssá és emlékeztetéssé tenni, mert a debreceni kegyes tanítórend ezen kétszázad alatt a vallásérköles és a nemzeti kultúra szolgálatában mérhetetlen szolgálatokat tett.

A debreceni rendház főnöke, Hogyor Károly főgimnáziumi igazgató ünnepszombatján értekezletre hívta össze a kath. főgimnázium egykori diákjai közül azokat, akik jelenleg Debrecenben laknak. A főgimnázium disztermében, ahol az egykori diákok összegyűltek, üdvözölte őket lelkes szavakkal az igazgató. Beszédében elmondta, hogy a kegyes tanítórend kétszáz évvel ezelőtt a Szent-Anna-utca és a Varga-utca sarkán egy kis szalmafödeles kunyhóban kezdte el kulturmunkáját s azóta hatalmasat fejlődött, pedagógiai és nemzeti misszióját pedig fokozott lelkesedéssel töltötte be. A főgimnázium nagyszámmal jelen volt egykori diákjait kérdezte meg: megüljük-e ezt a jelentőségteljes évfordulót?

Az egykori diákok, akik között a debreceni közélet sok kiválósága volt jelen, egyhangulag a mellett foglaltak állást, hogy ezt az évfordulót méltóképpen kell megünnepelni és emlékeztetéssé tenni. Mert ez a jubileum nemcsak a piaristák, nemcsak a mai és egykori, ma is élő diákjaiknak és nemcsak a katolikusoknak, hanem a magyar nemzeti kultúrának, közvetlenül pedig egész Debrecen város közönségének az ünnepe is.

A maguk kebeléből a nagy ünnepet előkészítő bizottságot alakítottak, melynek elnökévé választották meg egyhangulag Than Gyula szerkesztőt, az intézet egykori kiváló ösztöndíjas diákját. Tagjaivá pedig Hogyor Károly igazgató házifőnököt, dr. Zivuska Jenőt, Sümegi Józsefet, dr. Unger Józsefet és Majoros Károlyt.

Ez a bizottság készíti elő a juleumi ünnepélyt, működésében pedig számíthat Debrecen közönségének a támogatására, mert mindenki megértéssel és örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy a hazafias piaristák dicsőséges kulturmunkájára rátehesse az elismerés koszorúját.

Ismét az egységes kormányzó párt

Budapest, május 17. A nemzetgyűlés pünkösti szünete alatt a képviselők nagy része elutazott. Jelentősebb mozzanat csupán a ker. szocialista kongresszus volt. — Az érdeklődés központjában a nemzetgyűlés pénteki ülése áll, melyen valószínűleg a Beniczky-ügy, a mozi-rendelet és a szabadságjogok helyreállításának kérdése fog szerepelni. — Bethlen István gróf miniszterelnök egy külföldi újságíró előtt ismét az egységes kormányzópart kérdését vetette felszínre. Kétségtelen, hogy a kisczardapárt a terv ellen a legnagyobb animozitással viseltetik.

Hirdetmény

A városi Tanács a 214—1920 bky. számú szabályrendelet 9 §-a alapján közhírré teszi, hogy a „Majorsági földekre” vonatkozólag a telekértékadó kivétési munkálat az 1919—1920 és 1921 évekre elkészült és számvetési vizsgálat után a f. évi május hó 20-tól kezdődőleg 30 napra a városi adóhivatalnál közszemlére lesz kitéve.

Amidőn ezt a városi Tanács közli, egyben jelzi, hogy ezen határidő alatt a megállapított telekérték és kivetett adó összege ellen a városi Tanácshoz felszólalással lehet élni.

Felszólalással a tiszti főügyész és minden érdekelt fél élhet és pedig nemcsak az ő terhére, hanem a mások terhére megállapított telekérték ellen is. — Annak a felszólalásnak, amely a felszólalással élő és tulajdonos társai, illetőleg a többi haszonélvező, vagy örökberő terhére történt megállapítás ellen irányul, határozó hatálya van.

Egyben értesíti a városi Tanács az adózó közönséget, hogy a „Majorsági földek” után kivetett 1919 és 1920 évi telekértékadó f. évi június hó 30-ig, az 1921 évi I. és II. negyedévi részlet f. évi június hó 30-ig fizethető be kamatmentesen. — míg a f. évi III. és IV. negyedévi részlet pedig már a rendes időben, vagyis f. évi augusztus hó, illetve november hó 15-én esedékes és fenti napoktól kezdve csak kamatokkal fizethető.

Városi Tanács.

NAPI HIREK

— **Debrecen az Apponyi-ünnepségen.** Tegnap délelőtt az Apponyi-ünnepségeket előkészítő bizottság táviratban kereste meg a város polgármesterét, az irányban, hogy e hó 20-án délelőtt Debrecen város az ünnepséget előkészítő gyűlésen magát képviseltesse.

— **Dr Fráter Imre kitüntetése.** A hivatalos lap pünkösdi száma közli, hogy a Kormányzó a népjóléti miniszter előterjesztésére Dr Fráter Imrének, a debreceni közpórház igazgató-főorvosának az egészségügyi szolgálat terén sok éven át kifejtett eredményes és buzgó tevékenysége elismerésül az *egészségügyi főtanácsosi címet adományozta.*

— **Zárt tanácsülés.** Tegnap délelőtt újra zárt ülésben tárgyalt a városi tanács. Ugy értesültünk, hogy a városban fellépő küteges tifusz elleni védekezés volt a tanácskozás tárgya. Véleményünk szerint helyesebb az ilyen természetű ügyeket a nyilvánosság előtt letárgyalni, mert úgy a védekezés is sikeresebb lehet.

— **A város és a Demke.** A város közel 10 éve már, hogy szerződést kötött a DEMKE-vel az egyesület palotájára vonatkozólag. Ez a szerződés fent hever az illetékes miniszteriumban jóváhagyás végett. Csűrös Ferenc tanácsnok bejelentette tegnap a tanácsülésen, hogy budapesti tartózkodása alatt tárgyalt a szerződés jóváhagyása tárgyában is, ahol ez irányban megnyugtató választ kapott.

— **Bethlen-ünnepség.** A szombati és vasárnapi országos protestáns diáknagygyűlés előkészületei mind Budapesten, mind Debrecenben előrehaladtak. A szombat esti hangversenyt illetőleg méltó érdeklődést váltott ki a legnemesebb célnak, a magyar protestáns egyetemi és főiskolai ifjúságnak támogatása, ugyancsak a színművészet legkiválóbb képviselőinek szereplése. A hangverseny jegyei Csáthy és Méliusz könyvkereskedésében kaphatók.

A 22-iki diákkongresszus Debrecenbe hívja az egész Csonkamagyarország főiskolai hallgatóságának képviselőit. A helyi protestáns társadalom legkiválóbb tagjai fáradoznak az ifjúsággal karöltve, hogy a diáknapi anyagi és erkölcsi sikerét Debrecen városához méltán biztosítsák. Szeretnők reményelni, sőt erős a meggyőződésünk, hogy fáradozásuk nem lesz hiábavaló, hogy Debrecen város egész társadalma szeretettel fogadja a magyar protestantizmus ifjú képviselőit.

— **Életunt leány.** Vasárnap reggel Magyar Étel 18 éves Homokkert utca 14. szám alatti lakos marólugot ivott. Az öngyilkos lányt súlyos sérülésével a mentők beszállították a közpórházba, ahol hétfőn éjszaka sérüléseibe belehalt. A szerencsétlen fiatal leány tettének oka ismeretlen.

— **Elkapta a villamos pózna.** Hétfőn délután a löversenyterre menő robuszot vonatóból kihajolt Székely József 13 éves szabótanuló, akit a huszárlaktanya előtt lévő villamosvezeték oszlopa elkapott. Székely József eszméletlenül terült el a pályatest mellett és a mentők szállították be a közpórházba, ahol sérüléseit bekötötték. Sérülése nem súlyos és már a tegnapi nap folyamán elhagyta a közpórházat.

— **A városi zenede pályázata.** A városi tanács a zenedében 2 tanári állásra pályázatot hirdetett. A napokban a Budapesten tartózkodó dr Csűrös Ferenc kulturatanácsnok a pályázatot illetőleg tárgyalást folytatott Kodály Zoltán zeneszerzővel, akitől azt az értesülést kapta, hogy most nagyon sok fiatal zenetanár van Budapesten, akik közül föltétlenül akad jól minősített pályázó Debrecenbe.

— **A Csokonai-kör választmányi ülése.** A Csokonai-kör elnöksége ez uton is felhívja a választmányi tagok és tisztviselők figyelmét a ma szerdán d. u. 4 órakor a Csokonai-házban tartandó választmányi ülésre.

— **Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének közleményei.** Folyó évi május 19-től kezdve Simonffy-utca 2. sz. a. (Bikfalvy-főle) üzletünkben zsirt osztunk a következő névkezdűbe sorrendben: Május 19-én E-H, 20-án J-K, 21-én L-O. 23-án P-Sz, 24-én T-Z, 25-én Á-D. — Vár-utca 1. sz. a. árudánkban állandóan árusítunk „Király”, „Bajor”, „Udvari” és „Tavaszi” söröket, melyek ott nagyban is kaphatók.

Baltazár ünnepelteti magát

Presbiteri gyűlés

Hirt adtunk már arról, hogy a magyarországi reformátusok nagy-gyűlésre jönnek össze Budapesten, e hó 21-én. A gyűlés egyik tárgya Baltazár Dezső püspök viselkedésének elítélése. Ennek ellensúlyozására találtak ki azt a legújabb trükköt, hogy másnap itt Debrecenben, szűk családi körben fogják ünnepelni az „üldözött mártírt”.

A jól rendezett színjáték a következőképp folyt le:

A presbyterium tegnap délután Baltazár Dezső püspök elnökletével ülést tartott. Márk Endre h. főgondnok bejelentette, hogy Ecsedy István dr presbyter kíván napirend előtt szólni. *Baltazar e bejelentés után fejtelt és kiment.*

Dr Ecsedy ezután arra kérte a jelenlevő presbiteret, hogy e hó 22-én ünnepelje a presbyterium nagy fényel Baltazár Dezső püspököt 10 éves püspöki jubileuma alkalmából.

Dr Ecsedy ez indítványát a csekély számmal egybegyűlt presbiterek nagy lelkesedéssel fogadták el és határozatilag kimondták, hogy

22-én délután a kollegium oratóriumában tartandó ünnepélyen a presbiterek nevében Nagy József főgondnok fogja üdvözölni Baltazárt. Ezután rátértek a közel 47 pontból álló tárgysorozat egyes pontjaira.

A presbyterium tudomásul vette Baja Mihály válaszáat, mely szerint a presbyterium meghívását elfogadta és beiktatását június 12-ében állapították meg. Majd megejtették a Géresy Kálmán halálával megüresedett tanácsbírói tisztre a választást, melyre Baltazár lelkes hívei csatlósukat, dr Kun Béla egyetemi tanárt választották. Dr Szabó Ferenc előterjesztette az előkészítő bizottság jelentését a Nagytemplom újra való megnyitási ünnepélyének lefolyásáról. A jelentés szerint az *ünnepség 96,970 koronába került.* ezzel szemben erre a célra Márk Endre 17,180 koronát gyűjtött.

Hosszas vita támadt Kertész Dániel haszonbér elengedése ügyében, majd a még hátra lévő tárgysorozat egyes pontjainak letárgyalása után a gyűlés 6 órakor véget ért.

— **Elutasított kérelem.** A „Nyukosz” debreceni főosztálya beadványban arra kérte a városi tanácsot, hogy tagjai részére engedélyezze a kedvezményes villamos világítást. A városi tanács a tegnapi délelőtti tartott ülésén foglalkozott a kérelemmel s azt nem találta teljesíthetőnek. Nem, mert a Nyukoszban nincs elég szabadkőmives, avagy, mert a szegény nyugdíjazott tisztek és özvegyek nincsenek úgy rászorulva a támogatásra, mint azok, akik ma a gáz- és villamosáramot kedvezményes árban kapják? A tanács nem első ízben adja tanujelét jellemző pártatlanságának.

— **A jog- és pénzügyi bizottsági ülés** ma délután fél 4 órakor a városháza tanács-termében lesz, dr. Varga Elemér tb. főjegyző elnöklété alatt. A 23 pontból álló tárgysorozatban szerepel Budapestnek és Vasvármegvének átírata, melyben kéri, hogy Debrecen közönsége is tiltakozzék Nyugatmagyarországnak Ausztriához való csatolása ellen. Jelentés a város peres ügyeinek állásáról, a Hitelbank részvényeinek az ügye, a gyámpénztár mérlege, az utburkolati anyagok biztosítása, a városi alkalmazottak adósságainak rendezése a fontosabb tárgyai az ülésnek, mely különféle kérelemmel is foglalkozni fog.

— **Kincstári lóvállalkozók figyelmébe!** A lónyilvántartó hivatal értesítése szerint május hó 21-ére a baromvásártérre berendelt lovak közül a selejtes és 16 éven felüli kincstári lovak elárvereztetnek, mely alkalommal a vállalkozók előnyben fognak részesíttetni. Ezen árverésen a kincstári lovak csikói is eladatnak. *Katonai-ügyosztály.*

— **Baleset löverseny után.** A hétfő délutáni löverseny után a versenytérrel kocsin igyekezett a városba Ujfalussy Dezső, Szabolcsmege volt főispánja. Utközben a kocsit elé fogott tüzes paripák elragadták a kocsit s felborították. A volt főispán kiesett a kocsiból és lábát megsértette. Ujfalussy Dezsőt aztán bevitték a szanatóriumba, ahol dr Szapocnay főorvos rögtön megvizsgálta s kezelés alá vette. Ujfalussy állapota nem súlyos, de orvosi tanácsra tegnap még a szanatóriumban maradt. A rokonszenves uri ember balesete iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánult.

— **Nyakkendőit** pénzünk javulása folytán 25%-al olcsóbban készítik és javítják. Péterfia-u. 53. szám alatt.

— **Simonffy-utca 5. szám alatt van Kolosné nyakkendő terme.**

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Halálos ítélet után felmentés.** A rögtönítélő bíróság múlt év novemberében halálra ítélte özv. Lengyel Andrásnéat, aki mostoha fia szalmáját bosszúból felgyújtotta. Az ítélet kegyelem útján 10 évi fegyházra lett átváltoztatva. Dr Aczél Jenő védő új bizonyítékai alap-

ján a kir. törvényszék az újrafelvételt elrendelte s a főtárgyalást tegnap délelőtt tartotta meg Nagy Kálmán táblabíró elnöklété alatt. A vádlott elmondta, hogy megbánta tettét, melyet indulatosságból követett el. A kir. törvényszék a bizonyítási anyag ismertetése, dr Kúdr István vádbeszéde és dr Aczél Jenő védelmének előterjesztése után a statáriális bíróság ítéletét megsemmisítette, az elítéltet felmentette és azonnal szabadlábra helyezte. Özv. Lengyel Andrásné sirva fogadta a felmentő ítéletet, ami ellen a kir. ügyészség felebbezést jelentett be.

SPORT.

Lóverseny

Ugy erkölcsileg, mint anyagilag jól sikerült ünnepi szórakozást nyújtott a „Debreceni Lovaregylet” vezetősége a verseny megrendezésével. A futatók s urlovasok áldozatkészségének fényes tanujelét adták azáltal, hogy az aránylag csekély díjjal kiirt számokra nagy költséggel elhozták lovaikat. Az urlovasok közül Gencsy és Liptay nyújtottak kiváló s ők ketten is osztozkodtak a legtöbb győzelemben 3-3 első 2:4 helyre, kiket Rakovszky nagy készségű lovaglása követ. Mindkét tiszt akadályverseny szépen sikerült, bár a másodnap 500 m. távu lépésben menés értelmetlen volt, mert a megszökni engedett Anikét beérni nem tudták. Az első napon szép mezőnyökben indultak, a második már gyérb volt. Meg kell emlékezni a gazdák versenyéről, hol Pontos, a szemre szép mén nehéz teste miatt volt kénytelen félpályán a vezetést a győztesnek átengedni. A rendezőség, élén gróf Szapáry József elnökkel s Lóránt József titkárral mintaszerűen tartotta a verseny lefolyását kezében. Pintér szás és Fuxhoffer hdn. az indítás munkáját végezték díszetretre méltóan. Csodaszép látvány volt a verseny végeztével majd egy óráig tartó fogatsor elvonulása, hol szebbnél-szebb lovakat lehetett látni.

Részletes eredmény:

Első nap.

- I. Korhely 68 és fél Gencsy K., Kontár 58 és fél, Roeketter 67 és fél, 2 hossal könnyen 1 hossal harmadik.
- II. Dureás 70 Perczel százados. Anikó 70, Állandó 68, Aszódi 70 és fél, könnyen, 2 hossal, 1 hossal negyedik.
- III. Tancosnő 71 Gencsy K. Hippomenes 62 és fél, Ripók 71 és fél, könnyen első, 2 hossal harmadik.
- IV. Kokett 73 és fél Liptay, Teddrá 58 és fél, Gerő 58 és fél.
- V. Bojtár 73 és fél Liptay, Goldregen 64, Gemán 65. Könnyen feltartva első, rossz harmadik.

Második nap.

- I. Gerő 62 és fél Rakovszky, Korhely 72 és fél, Coquette 79 és fél. Két hossal első, nyakhossal harmadik.
- II. Anikó 70 Polniss, Aszódi 72, Állandó 72. Könnyen első, küzdelem után harmadik.
- III. I. Bojtár 76 Liptay, II. Goldregen 63, III. Kismagyar 72. Számtalan hossal első, rossz harmadik.
- IV. Neveletlen Póslaki, Titkos Ménes, Pontos Balog Sándor, Dacos Balogh István. Több hossal első, 2 hossal második.

V. I. Tancsóné 76. Geneszy K. II. Ripók 72 és 68. VI. Hyppomenes 67. Peller, Tódrósa 68. Legendá 71.

NSC-DMTK 4: I. Mindkét csapat tartalékokkal volt kénytelen felállni, ennek dacára a vereség nem volt hű kifejezője a játéknak. Az NSC csak az első felidőben mutatott szép formát, míg a második felidőben inkább pihent a csapat. Hlavay a centerhát helyén néha-néha csillogtatta bámulatos technikáját s bemutatva Angliából magával hozott higgadt tudatos játékot, mellette Spitz, Kukán és Geneszy csatárok, valamint Szerdró hátrvéd áruita el készültseget. A két tartalék-hát és balhátvéd nem tudták szerepeiket betölteni. A DMTK csapatában a baloldali csatárok s Adam állották meg szépen a helyüket. A csapat általában jó volt s ésszerűen dolgoztak, csak a hát t nem keresték meg a lövések irányításánál. Röviddel a kezdés után a nap ellen védő Szántórák Geneszy gólt is, melyet a 15 percben egy k. p. b. fejezése követ. A 35 percen Spitz kiszökik s övi a 3 gólt. Sütet után Papp a középső összetűre jobban vigyáz, míg Martin sok szép s melleg helyzetet teremt, de a bef. jezéssel adós maradt a csatársor. Szerdró kezelésétől itél 11-est Martin góllá értékesít, melyet a 42 percben az NSC Spitz révén viszonz.

DEASE-NKC 1: I. Aki az NSC fölénvét várta, az alaposan csalódott. A vendégcsapat az előző nap kitűnően játszó Kukán és Spitz helyén Spitz II-ve állott fel s így tartalékainak száma hátra szaporodott. Hlavay ma is jó volt s példát adott, miként kell figyelmet tartani a csapatban. A DEASE kom. lett vonult fel, a mi már előre is kétséssé tette a küzdelem kimenetelét. A hírel már előzőleg nagy fogadásokat kötöttek a biztos győzelemre, azonban a fél perc alatt kapott goal a kedélyeket lehűtötte. 10-ik percben a következőt kiegyenlítés ismét felkelte a reményt s bár a mezőnyben mindent elkövettek a győzelem kivívására, ez részben a csa. ársor golképtelensége, részben a másik csapat szerencséje miatt elmaradt. A mezőny legjobb embere Fried és Keresztury, különösen az előbbi sok bizto nak játszó gólt mentett meg. Baik szintén szépen töltötte be szerepét, míg a csatársorban Martin II. többet végzett mint Örkényi, kire vigyáztak. Kár, hogy mindinkább erélyesebb lett a játék, mely a szépség rovására ment.

Birkózás. A DMTE vasárnap rendezte házi birközversenyét, hol a munkás gárda meglepően jó formát mutatott. Pehelysúlyban I. Kiss István, II. Penez. III. Henszel, IV. Kiss. Könyvisúlyban I. Györy Mihály, II. Peskó, III. Kántor. Közép „A” súlyban I. Erdei Gy. II. Bagossy S. III. Tamássy J.

DEBRECENI Kalapgyár
SZELLÉS KÖSA
Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek
PIAC-Ú. 63. SZ.

SZÍNHÁZ.

Virágháty Lajos 30 éves színészi működésének jubileuma a Csokonai-színházban. Virágháty Lajos 1891-ben Evva Lajos igazgatása alatt a régi híres budapesti Népszínházban kezdte a színészetet. A 4 év alatt, melyet a Népszínháznál töltött el, a színészkolát elvégezvén — a vidékre szerződött — és Szabadkán, Temesvárt, Szegeden és Debrecenben működött s különösen az epizód komikus szerepekben tűnt fel. Debrecenben Makó Lajos, legutóbb pedig Heltay J. igazgatása alatt volt hosszabb ideig tagja a Csokonai-színháznak. 30 éves színészi működésének jubileuma ma szerdán este lesz és Lukácsy Sándor régi kitűnő népszínművében a Vereshajuban Veréb Jankót fogja ez estén eljátszani. Remélhetőleg teltház és egy zajos színházi est keretében fog gyönyörködni, Vereshaju előadásán a debreceni közönség.

Színházak és mozgósínházak közleményei:

Szerdán C. bérletben Virágháty Lajos felléptével A vereshaju kerül színpadra. Csütörtökön tisztviselőest.

A névtelen vár I. és II. Jókai Mór esodálatos regényét ma utoljára mutatja be az Urania. Előadások 6 és 8 órakor. Jegyelővétel. Lidia Borelli főszereplésével „A bosszu asszonya” című gyönyörű drámát mutatja be ma utoljára az Apollo.

Nyomatott a lapkiadó Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debreczen, Szerencz József-ut 59.

Albert Baßermann a legnagyobb német színművész játsza a főszerepet az „Utolsó tanu” című bűnügyi tragédiában, mely holnap esütörtökön kerül az Apollóban másorra. Jegyelővétel.

Rose nyelviskola

Széchenyi-utca 42. sz.

A tőzsde

□□

Budapesti zárlat május 17. Magyar hitel 1800, Osztrák hitel 605, Angol-Magyar bank 730, Leszámit. bank 755, Magyar-Olasz bank 320, Jelz. hitelbank 280, Keresk. bank 6200, Pesti hazai első 19.100, Borsod-miskolci 2550.

Valuták. Napoleon 730-745, Angol font 845-885, Dollár 207-217, Francia frank 1800-1920, Márka

875-895, Lira 1180-1200, Osztrák korona 38-40, Rubel 75-79, Lei 377-397, Sokol 215-235, Svájci frank 350-3950, Korona dinár 630-670, Frank dinár 630-670, Lengyel marka 27-29.

Bécsi valuta május 17. Márka 990, Lei 1010, Lira 3160, Francia Frank 4850, Svájci Frank 10300, Dollár 570, Rubel —, Sokol 835.

Zürichi zárótőzsde május 17. Berlin 970, Holland 20150, Newyork 557, London 2230, Páris 4595, Milánó 3080, Brüsszel 4695, Kopenhága 100 25, Stockholm 131, Krisztiania 80.50, Madrid 71.50, Buenos-Airus 172.50, Prága 810, Budapest 265, Zágráb 412.50, Bukarest 10, Varsó 70, Bécs 135, Osztrák lebelégy, 103.

Sertés jelentés május 17. Felhajtás 2535. Árak: élőszuliban könnyű sertés 43-48, közép 54-56, prima nehéz 60-70, lehuzott sertés 67-70, szalonnás 74-76, zsír 78-80, szalonna 63-70.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legolcsóbbárában vesz **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

Apró hirdetések.

Lepkihordó asszonyokat felvesz lapunk kiadóhivatala.

Büförozott szobát keres június 1-re smert-névi író és zeneszerző, mely állandó lakásul szolgál. Lehetőleg külön bejárati utcai szoba legyen, havi 800 koronát fizet érte, ha esetleg zongora használatra volna, úgy 1000 koronát. Ajánlatokat Szilágyi Éshadnagy Royal szálló címre kérek.

Molykár ellen

szőrme és téllruhák megőrzését a legnagyobb biztonságban beraktároz KOVÁRY és ALT-MANN Piac-utca 42.

Eladó

7 hold föld a város alatt melyből 5 hold rozsszal, 2 hold tengerivel van bevetve. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17

Forgács István

műorás
Bádogos-u.

Mosott rongyot megvételre keresünk. Cim a kiadóhivatalban.

Rikkancsok

felvételnek fix fizetéssel és jutalékkal a kiadóhivatalunkban

Kiadó

felébe vagy bérbe 360 négyszögöl pusztá telek a Sámsoni uton Értekezhetni Gazdák Bankja Kossuth-utca 17 sz.

Bélyegzőgyár és vésszintézet

PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Makulatura öt kilós tételekben kapható lapunk kiadóhivatalában.

Vas abroncs

teljesen új különként kapható lapunk kiadóhivatalában.

Koros Sándor

férfi-szabó Bielefeldben Piac-u. 60.
háját készíti-él elegáns férfi öltözök kaphatók

Eladó

Szoboszló-u. 2372. számú 375 négyszögöl házas udvar, 59 drb akácfával örök áron szabad kézből eladó. Értekezni lehet Hajduböszörményen Debreczen-utca 1941. sz. alatt

SZÉCHENYI FÜRDŐ

Petőfi-tér 9. o-o Petőfi tér 9.

A nagyalomással szemben
Folyó hó 21-én, szombaton
teljesen ujjonnan átalakítva és berendezve
megnyílik.

KALAPOK JAVÍTÁSÁT

szakszerűen esaközli

M. Nagy Mihály
kalapos mester. DEBRECEN Péterfia-u. 8.
Kész kalapokban nagy választék.

A cukor árának újabb megállapítása

Közlelemzési miniszter ur a bel-földi cukor különkénti árat kristály-cukornál nyolcvankilenc koronában, a kockacukornál kilencvenöt koronában állapította meg. Folyó évi június 1-től kezdődőleg ezeken az áron felül a külföldi származású cukor sem árusítható. E rendelet megszövege ardrágítást képez, mely a rendeletekben megszabott büntető rendelkezések alkalmazását vonja maga után.

Debrecen, 1921. május 18.

A polgármester helyett:

Zöld, sk. tb. tanácsnok.

BÁRTFAGYÓGYFÜRDŐ

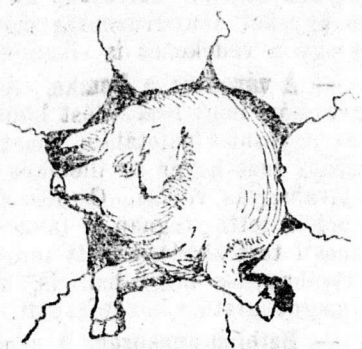
megnyílik május 15-én
elsőrendű teljes pensio
50-60 Ko-ig Kasino.
Felvilágosítással szolgál Menetjegyiroda (fűrdőosztály) Budapest, V., Vigadó-ter 1.
Kérjen prospektust.

Radikál a legjobb patkányirtó szer. Szappanok, parfümök

és mindenféle pipere cikkek, kötszerek, fésű- és kefeárúk legolcsóbban szerezhetők be a **Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz.**
Telefon 14-80.

Csurka „KEGYELET” Temetkezési Vállalat

Debrecen Kossuth u. 8 szám. (Kölcsönsegélyző épület) Telefon 381.
Ajánlja dusan felszerelt temetkezési vállalatát a n. é. gyászoló felek becses rendelkezésére a legolcsóbb áron.
Diszes gyászkecsik. Elsőrendű felszerelés. Saját lovak.

Nyugodt megélhetést biztosító

iparendélllyel már rendelkező, teljesen és a legmodernebbül felszerelt hentesárú üzemhez, legalább is 200 ezer kor. tőkehozzájárulással egy társ kerestetik.

Biztos megélhetés! Fényes existencia!
Szaktudás nem föltétlenül szükséges!

Társulhat nő is!

Célla e vala atnak — egy társ közreműködésével — az üzem termékeinek, productumainak ugy a belföldre, mint a külföldre való szállítása, exportálása. E céiből hatalmas és széles kiterjedésű vidéki és külföldi képviseltek szervezése Továbbá Debrecen előkelő és forgalmas helyén egy — fővárosi mintára berendezendő — **fényes hentes és csemegeárú üzlet megnyitása.**

Ezen iparvállalat megalapítója, szervezője **NAGY LAJOS**, az Országos Adásvételi Vállalat tulajdonosa, értekezhetni lehet vele ez ügyben Veres-utca 9. szám alatti lakásán és irodájában mindennap délelőtt 9-12 óráig és délután 5-7 óráig.

Eladó

14 hold fekete homok szántó és kaszáló. Értekezhetni lehet: **Arany János-utca 57. sz. alatt.**